
PAPEŽ FRANČIŠEK
IN
MARCO POZZA

OČENAŠ

PAPEŽ FRANČIŠEK IN MARCO POZZA
OČENAŠ

PAPEŽ FRANČIŠEK
in
Marco Pozza
OČENAŠ

DRUŽINA
Ljubljana 2018

Papež Frančišek in Marco Pozza
OČENAŠ

Izvirnik: Padre nostro

© 2017 Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano

© 2017 Rizzoli Libri S. p. A., Milano

© za slovensko izdajo Družina, 2018

Prevedel: Andrej Turk

Lektorirala: Maja Ipavec

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Oblikovanje naslovnice: Benjamin Štefe, Družina d. o. o.

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Odgovarja: Tone Rode

Tiskano v Sloveniji

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana, 2018

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
spletu: <http://www.druzina.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-534.35

POZZA, Marco, 1979-

Očenaš / [intervjuvanec] papež Frančišek in [intervjuval] Marco
Pozza : [prevedel Andrej Turk]. - Ljubljana : Družina, 2018

Prevod dela: Padre nostro

ISBN 978-961-04-0467-5

1. Franciscus, papež

293115648

Moliti k Očetu

»Oče!«

Ne morem moliti, ne da bi izrekel in občutil to besedo.

H komu naj molim? K vsemogočnemu Bogu? Preveč je oddaljen, da bi lahko občutil Njegovo bližino – še Jezus je ni. H komu torej? H kozmičnemu Bogu? Te dni je zelo moderno moliti h kozmičnemu Bogu, kar odraža politeistično pojmovanje, značilno za površno kulturo.

Moliti moraš k Očetu! »Oče« je močna beseda. Moliti moraš k tistemu, ki te je ustvaril, ki ti je dal življenje – dal ga je vsem, se razume; toda »vsem« zveni preveč neosebno. Dal ga je tebi! In meni! – k tistemu, ki te spremlja na tvoji poti in ve vse o tebi: to, kar je dobro, in to, kar ni tako dobro. Če ne začnemo moliti s to besedo – ali če jo izgovarjamo le z

ustnicami, ne pa tudi s srcem – ne moremo moliti »kot kristjani«.

Imamo Očeta, ki nam je zelo blizu. V Njegovem objemu smo. Vse svoje težave in skrbi – karkoli nas doleti – prepustimo Očetu, ki ve, kaj potrebujemo. Toda, v kakšnem smislu je Bog »Oče«? Moj Oče? Ne, temveč *naš* Oče! Nisem namreč Njegov edini otrok; nihče od nas ni. In če ne morem biti bližnjemu brat ali sestra, bom težko otrok tega Očeta, ker je oče vseh. Seveda je moj, a tudi oče drugih, ki so moji bratje in sestre. Zato mu – če s svojimi brati in sestrami nisem spravljen – ne morem reči »Oče«.

Ne morem pa moliti s sovražniki v srcu, če v srcu sovražim brate. Ni lahko, vem.

Praviš: »Ne morem reči 'Oče'. Ne gre mi z jezika.« Verjamem. »Tudi ne morem reči 'naš', ker mi je ta brat, ki je moj sovražnik, naredil to in to ... Ni 'moj', ampak sodi v pekel!« Se strinjam, da ni preprosto. Toda Jezus nam je obljubil Svetega Duha, ki nas notranje uči, kako naj iskreno izgovarjamo besedi »Oče« in »naš«. Prosim Svetega Duha za poduk, da bomo iz srca govorili »Oče naš«, spravljeni z vsemi svojimi sovražniki.

Ta knjižica vsebuje moj pogovor z duhovnikom Marcom Pozzo o Gospodovi molitvi – očenašu. Jezus nam je ta

preprosti molitveni obrazec dal zato, da bi z njim nagovarjali Boga kot Očeta, se prepoznali in živeli kot Njegovi otroci, med seboj pa kot bratje in sestre. Božji Sin nam razodeva, kaj pomeni biti ljubljen od Očeta in da želi Oče isto ljubezen, s katero večno ljubi Njega, izliti tudi na nas.

Upam, da bo vsak od nas ob molitvi »očenaša« vedno bolj odkrival Božjo ljubezen in odpuščanje ter bo, »namočen« z roso Svetega Duha, tudi sam mogel ljubiti in vedno znova odpuščati vsakemu bratu in vsaki sestri.

Na ta način bomo že vnaprej okušali nebesa.

Francišek

I

Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime,
pridi k nam tvoje kraljestvo,
zgodi se tvoja volja
kakor v nebesih tako na zemlji.

Daj nam danes
naš vsakdanji kruh
in odpusti nam naše dolge,
kakor tudi mi odpuščamo
svojim dolžnikom,
in ne vpelji nas v skušnjavao,
temveč reši nas hudega.

Očenaš

Sveti oče, tisti trinajsti marec 2013 je bil tudi zame nekaj posebnega. Pred televizor sem se usedel po molitvi večernic, zato sem bil »bogoslužno« že v štirinajstem, ko praznuje rojstni dan moja mama. Ko ste se trinajstega zvečer prikazali na balkonu vatikanske bazilike, sem na svoje veliko presenečenje izvedel, da ste si izbrali ime Frančišek – papež Frančišek. Tudi mojemu očetu je ime Francesco, zato se mi je tisti dan Bog zdel bližje kot kdaj koli. Z besedama »sveti oče« vas rad naslavljam iz dveh razlogov: »sveti«, ker očetovsko razglašate Božjo svetost, »oče« pa, ker ta beseda izraža sinovstvo. Začniva pri pojmu »oče«. Ko me je moj oče kot otroka učil Gospodovo molitev, me je najprej presenetilo to, da se Bog svojim bitjem pusti tikati. Zanima me, kakšen občutek navdaja vas, sodobnega papeža, ko med molitvijo očenaša tikate Boga?

Predvsem mi daje občutek varnosti. Gospodova molitev me navdaja z gotovostjo, da imam korenine, da nisem »sirota«; da imam očeta, očka, ki me varuje, usmerja mojo zgodovino in mi razodeva moje korenine. Pred tem očkom – ki je

velik, ki je Bog – se vedno počutim kot otrok. Tudi Jezus nam je naročil, naj postanemo kot otroci. Bog nam ponuja svojo očetovsko zaščito, nas spremlja in čaka. Spomnimo se prilik iz petnajstega poglavja Lukovega evangelija: o izgubljeni ovci in razsipnem sinu ... O očetu, ki te – ko si se pokesal zaradi svojih stranpoti in si pripravil svoj zagovor – ne pusti do besede, marveč te objame in povabi na gostijo. Ta očka te sicer svari: »Bodi previden, pazi na tisto ...« A obenem te pušča svobodnega. Menim, da je svet danes izgubil čut za očetovstvo. Današnja družba boleha za osirotelostjo. Z občutkom izrekati besedo »naš« v očenašu pomeni razumeti, da nisem »edinec«. Kristjani smo v nevarnosti, da bi se počutili kot edinci. Ne, ne! Vsi – tudi tisti, ki jih morda zaničujemo – smo otroci istega Očeta. Jezus nas opozarja, da bodo grešniki, prostitutke in vsi drugi, ki jih zavračamo, prišli v nebeško kraljestvo pred nami.

Menim celo, da bi, če bi le mogli, na očenaš obesili napis »zasebna posest« – »samo moj«. Prav to je skušnjava. Seveda bi bilo veliko lažje moliti k Bogu, ki ima samo enega otroka – mene! Če pa se zavedamo, da je ta Oče »naš«, se v težkih in tudi brezskrbnih časih počutimo nekoliko manj osamljene.

»Ne bom vas zapustil sirot«

Naziv »oče« je nam kristjanom najljubši od vseh zato, ker nas je Jezus učil, naj tako kličemo Boga. Temu nazivu je dal novo razsežnost prav Jezus, ki je z njo naslavljal Boga in izražal svoj edinstveni odnos do Njega. Gre za blaženo skrivnost povezanosti med Bogom Očetom, Sinom in Svetim Duhom, ki nam jo je razodel Jezus in je srčika naše krščanske vere.

»Oče« je univerzalna, vsem poznana beseda. Z njo označujemo temeljni medosebni odnos, ki je star toliko kot človeška zgodovina. Kljub temu ugotavljamo, da danes živimo v »družbi brez očetov« oziroma drugače povedano, da lik očeta vedno bolj blede in izginja, zlasti v zahodni kulturi. Sprva so to doživljali kot osvoboditev od očeta kot tiranskega gospodovalca nad otroki; kot nekoga, ki svoje otroke zatira, jim vsiljuje zunanje predpise, cenzurira njihovo srečo in postavlja ovire njihovi samostojnosti in neodvisnosti. V preteklosti so bili nekateri očetje res preveč avtoritarni in celo nasilni; s svojimi otroki so ravnali kot s

sužnji, niso spoštovali njihovih razvojnih potreb in jim dovolili svobodno izbirati življenjske poti. Ni namreč lahko vzgajati otrok v svobodi; očetje jim niso znali pomagati pri prevzemanju odgovornosti za svojo in družbeno prihodnost. To seveda ni bilo dobro. Toda, zdaj pogosto prehajajo iz ene skrajnosti v drugo. Danes težav ne povzroča več vsiljiva navzočnost očetov, ampak njihova odsotnost in izmikanje očetovski odgovornosti. Očetje so pogosto tako osredotočeni na svoje delo in tudi samouresničitev, da zanemarjajo svojo družino. Svoje otroke in mladostnike puščajo same. Občutek zapuščenosti (osirotelosti), ki ga danes doživlja toliko otrok, sem zaznaval že kot škof v Buenos Airesu. Očete sem pogosto spraševal, ali se s svojimi otroki kdaj igrajo; ali premorejo dovolj poguma in ljubezni za »zapravljanje« časa z njimi. Njihov odgovor je bil v večini primerov negativen: »Saj nimam časa! Preveč sem zaposlen!« In tako so tisti otroci odraščali brez očetov, ker ti niso imeli časa, da bi se z njimi igrali, da bi z njimi izgubljali svoj dragoceni čas.

Vse krščanske skupnosti bi rad posvaril, da moramo biti na to bolj pozorni. Odsotnost očeta povzroča v življenju otrok in mladostnikov praznino in rane, ki so lahko zelo resne. Tudi otro-

ško in mladostniško prestopništvo lahko v dobršni meri pripišemo odsotnosti očetovske bližine in ljubezni ali pomanjkanju zgleda in avtoritete v vsakdanjem življenju. Občutek zapuščenosti, ki ga doživljajo številni mladi, je precej globlji, kot si mislimo.

Takšna »osirotelost« v družini je pogosto posledica fizične odsotnosti očetov, še bolj pa tega, da se očetje, tudi kadar so doma, ne obnašajo očetovsko. Ne opravljajo svojega vzgojiteljskega poslanstva. Ne pogovarjajo se z otroki in jim ne posredujejo – z besedami in zgledom – življenjskih načel, vrednot in pravil, ki jih potrebujejo enako kot kruh. Vzgojna kakovost očetove navzočnosti je toliko pomembnejša, kolikor dlje je oče odsoten od doma zaradi službe. Včasih se zdi, da očetje ne znajo vzgajati otrok, ker ne razumejo svoje vloge v družini. Zaradi te zmedenosti se umaknejo in zanemarjajo svoje očetovske dolžnosti ali pa z otroki vzpostavijo zgrešen »prijateljski« odnos. Res je, da si svojega otroka dolžan spremljati in se z njim družiti, vendar pri tem ne smeš pozabiti, da si njegov oče! Če se do otroka obnašaš kot do sebi enakega vrstnika, to ni dobro zanj.

Enako težavo vidimo v širši družbeni skupnosti. Tudi družbene ustanove so na nek način »očetovsko« odgovorne za

otroke in mladino, vendar to dolžnost pogosto zanemarjajo ali slabo opravljajo. Do njih se obnašajo mačehovsko in jim ne nudijo pravih zgledov. Mladi tako ostajajo brez jasno načrtanih poti, brez zaupanja vrednih učiteljev, brez idealov, upanja in vrednot, na katere bi se vsak dan opirali. Namesto tega jim družba ponuja nešteto malikov, ki jim uničujejo dušo; vabi jih k zabavi in uživanju, ne preskrbi pa jim zaposlitve; slepi jih z bogom denarja, resnično bogastvo pa jim odreka.

Zato je dobro za vse – tako očete kot otroke – znova slišati obljubo, ki jo je Jezus dal svojim učencem: »Ne bom vas zapustil sirot« (Jn 14,18). On je namreč Pot, po kateri moramo hoditi, in Učitelj, ki ga moramo poslušati. On je Upanje, da se svet lahko spremeni, da ljubezen lahko premaga sovraštvo in da je prihodnost bratstva in miru za vse mogoča.

Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime,
pridi k nam tvoje kraljestvo,
zgodi se tvoja volja
kakor v nebesih tako na zemlji.

Daj nam danes
naš vsakdanji kruh
in odpusti nam naše dolge,
kakor tudi mi odpuščamo
svojim dolžnikom,
in ne vpelji nas v skušnjavao,
temveč reši nas hudega.